

TALEPAPIR – DET TALTE ORD GÆLDER

Anledning	Åbent samråd – BUU alm. del samrådsspørgsmål G om antisemitisme
Titel	Børn og unge skal vaccineres mod antisemitisme
Målgruppe	Medlemmerne i Børne- og Undervisningsudvalget
Arrangør	Børne- og Undervisningsudvalget
Taletid	7-8 minutter
Tid og sted	Onsdag den 26. februar kl. 14.30-16.00 i lokale 1-133.

Disposition

1. Indledning
2. Antisemitisme skal bekæmpes
3. Demokrati og oplysning er en del af undervisningssektorens DNA
4. Opfølgning i undervisningssektoren
5. Der skal gøres mere på en ny måde
6. Ordet til justitsministeren

1. Indledning

- Tak for det, og tak til fru Ellen Trane Nørby (V) for at indkalde til dette samråd. Jeg mener, at det er utroligt vigtigt, at vi som Folketing står sammen i kampen mod antisemitisme, og derfor er det vigtigt, at vi i dette forum viser, at det gør vi.
- Så tak for at indkalde til samråd.

2. Antisemitisme skal bekæmpes

- Nu er de to spørgsmål blevet læst op, så det vil jeg lade være med at gentage, men lad mig starte med at slå fast: De seneste antisemitiske hændelser, vi har været vidne til, er dybt beskæmmende og hører ingen steder hjemme i Danmark. Det må aldrig slå rod i Danmark, at sådan noget finder sted.
- Når jeg læser om de historier, Berlingske har bragt om Rebecca og Jacob og deres alt for mange skoleskift pga. antisemitisk mobning og chikane, som fru Ellen Trane Nørby også nævner her, så gør det mig rasende og fundamentalt set også bange, fordi vi kender historien.
- Børne- og Undervisningsministeriet har ikke og er ikke bekendt med data eller målinger, der beskriver omfanget af antisemitisk hærverk, chikane eller mobning i undervisningssektoren. Selvom vi ikke har det overblik, så er de hændelser og historier, der er tale om her, så alvorlige, at de taler for sig selv. Der kan slet ikke være nogen tvivl om, at selvom jeg ikke kan fremlægge data her og nu, så er det i sagens natur noget, vi som samfund og fællesskab skal reagere overfor.
- Det er fuldstændig uacceptabelt, at danske jøder ikke kan leve trygt i fred og ro – det gælder naturligvis både børn og voksne.

- Derfor skal vi gøre alt, hvad vi kan i undervisningssektoren for at vaccinere børn og unge mod had til religiøse mindretal igennem viden og oplysning, og også igennem det, at de går i skole med hinanden. Det vender jeg tilbage til.
- Og en vigtig del af det oplysningsarbejde og det forebyggende arbejde foregår uden tvivl i vores skoler.
- Derfor er jeg også glad for spørgsmålet om, hvad der gøres i undervisningssektoren. For der gøres allerede en del, men vi mener også, at der skal gøres mere.

3. Demokrati og oplysning er en del af undervisningssektorens DNA

- Den danske undervisningstradition bygger på et fundament af demokrati og oplysning. Det er en del af skolens dannelsesopgave at sikre kritisk tænkning og demokratisk forståelse hos vores børn og unge.
- Det ses fx i både folkeskolens og gymnasiets formålsparagraf, hvor det fremgår, at uddannelsesinstitutionerne skal forberede eleverne til deltagelse, medansvar, rettigheder og pligter i et samfund med frihed og folkestyre.
- Ligesom det for erhvervsuddannelserne står beskrevet, at uddannelserne skal udvikle de uddannelsessøgendes interesse for og evne til aktiv medvirken i et demokratisk samfund.
- Der eksisterer derfor også allerede en række ophæng til noget af det, som bliver udmøntet i konkrete initiativer i det danske uddannelsessystem, der er relevante for at forebygge antisemitisk chikane og mobning.
- For det første er det på baggrund af folkeskolens historiekanon obligatorisk at undervise i "Augustoprøret og jødeaktionen i 1943" i løbet af de år, hvor eleverne har historie.
- Her vil mange lærere formentlig vælge også at undervise om antisemitisme både i Europa og i det danske samfund
- For det andet driver Børne- og Undervisningsministeriet hjemmesiden Aldrig-mere.dk, der tilbyder undervisningsmateriale om antisemitisme, Holocaust og andre folkedrab samt formidler foredrag og museumsbesøg til både grundskoler og ungdomsuddannelser.
- For det tredje har Børne- og Undervisningsministeriet fra 2017-2020 som en del af satspuljeinitiativet for at forebygge radikaliserings og negativ social kon-

trol tilbudt udvalgte institutioner forløb med fokus på demokratisk dannelse og medborgerskab.

- Her bliver lærere, pædagoger og ledere rådgivet i, hvordan de kan styrke børn og unges modstandskraft mod ekstremistiske holdninger og sikre, at de kender deres rettigheder og får respekt for hinandens forskelligheder.
- Derudover har ministeriets medarbejdere også været involveret i arbejdet efter episoden i Randers og aftalt med kommunen at lave en indsats over for børn og unge i deres skoler.
- Til sidst vil Børne- og Undervisningsministeriet ifm. 75 året for befrielsen i år udvikle og samle inspirationsmaterialer, undervisningsforløb m.m., der understøtter lærerne i at sætte befrielsen og bl.a. antisemitisme og de danske jøders skæbne på skemaet.

4. Opfølgning i undervisningssektoren

- Alle disse initiativer retter sig mod skolens forebyggende arbejde.
- Noget andet er, når skaden er sket, og en elev bliver udsat for antisemitisk chikane eller mobning.
- Her skal skolen skal sige klart fra og gribe ind med det samme.
- Derfor er ledelsen på alle grundskoler og ungdomsuddannelser i konkrete tilfælde af al slags mobning eller chikane forpligtet til at udarbejde en handlingsplan inden for 10 arbejdsdage.
- Her skal det fremgå, hvilke tiltag der sættes i værk for at komme problemerne til livs.
- Ligesom ledelsen straks skal igangsætte midlertidige foranstaltninger, som her og nu er nødvendige for at gribe ind over for problemerne.
- Hvis elever eller forælder ikke mener, der er taget tilstrækkelig hånd om det konkrete problem, har de desuden først mulighed for at klage til skolens øverste instans og dernæst til Den Nationale Klageinstans mod Mobning, som fru Ellen Trane Nørby banede vejen for.

- Der skal som led i parallelsamfunds aftalen fra maj 2018 desuden føres tilsyn med parallelsamfund på folkeskoler og ungdomsuddannelser.

- I tilsynet kan der blandt andet spørges ind til og rådgives om parallelsamfundsproblematikker relateret til religiøs chikane og vold på skolen.

5. Der skal gøres mere på en ny måde

- Når vi snakker om antisemitisme i 2020 vil jeg afslutningsvist henlede opmærksomheden på, at vi i år har markeret 75-året for befrielsen af Auschwitz.
- Det historiske minde om Holocaust og dets rædsler kommer hvert år længere og længere væk i den kollektive hukommelse, i forhold til de ældre generationer, som havde det tættere på historisk, end man har i dag.
- Der er færre og færre tilbage, der har levet under anden verdenskrig, og kan bevidne om vilkårene for jøderne under krigen og om redningen af de danske jøder.
- Det er i dag derfor endnu mere afgørende end tidligere, for hvert år der går bliver det mere og mere afgørende, at vi sikrer, at de historiske minder og fortællinger om anden verdenskrig og jødeforfølgelserne står stærkt i hukommelsen hos vores børn og unge.
- Derfor vil jeg i regeringens handlingsplan mod antisemitisme på undervisningsområdet bl.a. se nærmere på:
 - Hvordan vi i endnu højere grad kan sikre, at alle børn og unge lærer om og bliver oplyst om Holocaust
 - Hvordan det jødiske samfund kan inddrages mere i oplysningsarbejdet om Holocaust og om jødisk liv og traditioner
 - Hvordan vi i højere grad kan målrette nogle af de forbyggende indsatser i de miljøer, hvor antisemitisme er særligt udbredt.
- Derudover skal vi have øje for, at vores børn og unges sociale liv i dag foregår online og på de sociale medier, hvor det er svært at kontrollere, hvor de får fakta og viden fra. Det kan altså blive noget mere farverigt, end det plejer at være.
- Derfor kigger vi nærmere på, hvordan vi i højere grad kan beskytte vores børn og unge på nettet. Det gælder både, hvor de får informationer, om hvordan vi opfører os og har opført os over for hinanden historisk, men også i forhold til at undgå de mobberier, som kan være der.

- Det sidste jeg vil sige er, at når regeringen er så optaget af at fordele elever helt fra, når de går i daginstitutioner, senest har vi haft en drøftelse om elevfordeling på ungdomsuddannelserne, så hænger det sammen med det fundamentale om at få skabt en sammenhængskraft i vores samfund. Men også at elever lærer hinanden at kende på kryds og tværs, på tværs af forskellige religiøse baggrunde og etniske tilhørsforhold, og at man på den måde får en fundamental respekt og forståelse for, hvad vi hver især kommer af.
- Der må ikke blive skabt lommer i vores samfund, hvor der hersker bestemte måder at se, både på det jødiske folks historie, men i sagens natur også på hinanden, på alle mulige andre parametre vi også normalt beskæftiger os med her.
- Så for os at se, er der nok at tage fat på, både børn i de helt unge år, og senere hen at bidrage til at skabe en sammenhængskraft og en styrke, der kan stå imod, at der udvikler sig antisemitisme i et samfund.

6. Ordet til justitsministeren

- Tak for taletiden. Jeg vil nu give ordet til justitsministeren.